

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: S. L.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení

sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované, ze dne 10. září 2020, ve věci starobního důchodu

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal dne 18. 12. 2019 žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 2. 2020 žádost žalobce zamítla pro nesplnění podmínek uvedených v § 31 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění

pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Podle odůvodnění rozhodnutí činí důchodový věk žalobce podle § 32 tohoto zákona 64 let a 8 měsíců a žalobce tohoto věku dosáhne dne 26. 1. 2028. Ke dni 1. 1. 2020 dosáhl žalobce věku 56 let a 7 měsíců a do důchodového věku mu zbývá více než 5 let. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro snížený důchodový věk stanovené nařízením vlády číslo 363/2009 Sb. pro pracující v hornictví, protože neodpracoval potřebných 3 300 směn v hlubinném hornictví, popř. 2 200 směn v uranových dolech. Podle závěru žalované získal žalobce do 31. 12. 1992 celkem 1 994 takových směn a za rok 1993 dalších 200, celkem 2 194.

2. Proti zamítavému rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých brojl proti závěru žalované, že neodpracoval potřebný počet směn v hornictví. Namítl, že v důlním středisku pracoval od roku 1981 až do 30. 6. 1999. Celou dobu nezměnil zaměstnavatele a nikde jinde práci nevykonával. Svou pracovní činnost vykonával po celém revíru OKD, část odpracoval pro RD Jeseník, Zlaté Hory, Horní Benešov (Rudné doly, cca 4 roky, opět jako důlní zámečník). Nadále je v kontaktu s bývalými nadřízenými, kteří jej vysílali v rámci potřeb na různá pracoviště v OKD. Vyjádřil přesvědčení, že není jeho chybou, že zaměstnavatel zanikl a doklady o jeho činnosti v podzemí byly skartovány.
3. O námitkách žalobce rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím, kterým námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná se ztotožnila s prvostupňovým rozhodnutím, pokud jde o závěr, že žalobce nesplnil podmínku odpracování 3 300 směn v hlubinném hornictví, proto mu nemohl být snížen důchodový věk podle nařízení vlády číslo 363/2009 Sb. ani podle § 37c zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná nezpochybnila, že žalobce vykonával zaměstnání v hornictví a má z evidenčních listů za prokázané, že do 31. 12. 1992 „získal“ v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech celkem 1 994 směn. Žalovaná však již nepovažovala za prokázané, zda žalobce byl zaměstnán v hlubinném hornictví po 31. 12. 1992, protože nedisponuje potvrzením vydaným podle § 37 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a § 4 nařízení vlády číslo 363/2009 Sb., ve kterém zaměstnavatelé uvádí počet směn získaných v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Na rozdíl od prvostupňového rozhodnutí žalovaná nepřihlédla ani k 200 směnám za rok 1993, které vyplývají z rekonstrukce potvrzení provedené OSSZ Ostrava na základě mzdového listu za rok 1993. Problém rekonstrukce spatřovala žalovaná v tom, že byla provedena pouze na základě mzdového listu za rok 1993 a na rozdíl od zvláštních evidencí pro směny odpracované v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech jsou v mzdových listech evidovány všechny hodiny, kupř. i hodiny odpracované na povrchu a hodiny odpracované bez splnění podmínky převážnosti. Podle žalované tak nelze provádět rekonstrukci potvrzení na základě pouhých mzdových listů tím, že by všechny odpracované hodiny za kalendářní rok byly vynásobeny (*myšleno zřejmě vyděleny – poznámka krajského soudu*) číslem 8, čím by se dosáhl počet odfáraných směn. Žalovaná v námitkovém řízení prováděla dokazování za účelem zjištění počtu odpracovaných směn žalobce v zaměstnání v hlubinném hornictví se stálým pracovištěm pod zemí za dobu po 31. 12. 2012, ale z listinných důkazů uvedené skutečnosti nezjistila a ani slyšení svědci podle závěru žalované neprokázali nad důvodnou pochybnost, že žalobce po 31. 12. 1992 odpracoval v období od 1. 1. 1993 do 30. 6. 1999 alespoň 1 306 směn, po jejichž převážnou část by vykonával zaměstnání zařazené do 1. AA pracovní kategorie. Z uvedených důvodů nebylo možné vyhovět žádosti žalobce a přiznat

mu starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím ke snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu ve smyslu § 37c zákona o důchodovém pojištění nebo § 2 nařízení vlády číslo 363/2009 Sb.

4. Žalobce podal proti rozhodnutí o námitkách dne 21. 10. 2020 u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) žalobu, ve které navrhoval jeho zrušení pro nezákonnost, neboť důvody, které vedly k zamítnutí jeho žádosti, považuje za nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné. Namítal, že vždy pracoval jako důlní zámečník a denně fáral. V podzemí strávil téměř 18 let. Před rokem 1989 pracoval i v podzemí Rudných dolů Jeseník a Zlaté Hory. Poukázal na to, že sehnal své bývalé kolegy, kteří byli ochotni podpořit jeho tvrzení, že v dole soustavně pracoval. Není mu zřejmé, z jakého důvodu posoudila žalovaná výpovědi svědků jako nepřesvědčivé s tím, že po 20 letech, které uplynuly od jeho odchodu z Bastra, není možné očekávat, že se najde někdo, kdo bude schopen uvést přesný počet směn, které odfáral.
5. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Namítla, že žalobce by pro aplikaci § 1 písm. b) nařízení vlády číslo 363/2009 Sb. musel prokázat, že v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech odpracoval alespoň 3 300 směn. Žalovaná zdůraznila, že žalobce nedisponoval potvrzením, ve kterém zaměstnavatelé uvádí počet směn získaných v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech a potřebné údaje nezbytné k prokázání doby a směn odpracovaných v preferované I.AA pracovní kategorii za dobu po 31. 12. 1992 nebylo možné zjistit ani z výsledku svědků.
6. Krajský soud přezkoumal u dvou ústních jednání napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Při jednáních soud doplnil dokazování podle § 77 s. ř. s. a po doplněném dokazování dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.
7. Ze správního spisu krajský soud ověřil průběh správního řízení tak, jak byl uveden v žalobě a napadeném rozhodnutí. Ze spisu vyplývá, že žalovaná se v průběhu námitkového řízení snažila dohledat informace o evidenci počtu odpracovaných směn žalobce v hlubinném hornictví, ale žádné údaje nezjistila ani od OKD, a.s. (viz potvrzení ze dne 16. 3. 2020) ani od společnosti SKART komplex s.r.o. (viz sdělení ze dne 11. 3. 2020). Z protokolu o výsledku svědka P. O. krajský soud zjistil, že svědek byl zaměstnán u OKD Bastro v době od 1. 7. 1976 do 30. 9. 1999 a od 1. 9. 1978 s ním pracoval žalobce. V rámci podniku Bastro existovalo důlní středisko, na kterém se vykonávaly nejrozličnější důlní činnosti, včetně činnosti důlního zámečníka nebo elektrikáře. Náplní práce důlního zámečníka byly např. montáže, instalace a opravy veškerých důlních zařízení. Převažovaly ranní směny, ale v případě potřeby a výluk byla pracovní doba i 12hodinová a noční. Svědek si nevzpomněl na nějakou dlouhodobou absenci žalobce, přesný počet směn však nebyl schopen uvést. Uvedl ale, žalobce pravidelně fáral, a pokud nefáral, tak pouze ve dnech, kdy měl řádnou dovolenou, případně se účastnil rekondičního pobytu pro důlní zaměstnance. Z protokolu o výpovědi J. T. se podává, že svědek si žalobce pamatuje od jeho nástupu na Bastro po vyučení s tím, že žalobce byl po celou dobu zařazen na důlním středisku a že práci vykonával. Svědek byl nadřízeným žalobce, dohlížel na činnost celého důlního střediska a evidoval docházku. Svědek uvedl, že žalobce byl primárně zařazen jako

důlní zámečnick, což byla profese potřebná u veškerých činností, které se v dole vykonávaly a na dotaz, zda může uvést přesný počet směn, které žalobce odpracoval v době od 1. 1. 1993 do 30. 6. 1999 na pracovišti v podzemí v zaměstnání v hlubinném hornictví, svědek odpověděl, že přesný počet směn uvést nemůže. Ze svědecké výpovědi R. Ž. krajský soud zjistil, že svědek pracoval u Bastra od 6. 2. 1978 do 31. 3. 1999, do roku 1996 jako důlní zámečnick, později jako mistr - revírník. Žalobce byl důlní zámečnick, nastoupil někdy v roce 1981, asi po vyučení. Svědek uvedl, že byl původně jeho kolegou, poté nadřízeným. Práce důlního zámečnicka spočívala v činnostech, které bylo třeba provádět v podzemí. Přesný počet směn žalobce svědek neuvedl, pamatuje si však, že na počet směn v dole byl vázán tzv. věrnostní příplatek ke mzdě. Dne 15. 7. 2020 byl rovněž proveden účastnický výslech žalobce, který mimo jiné uvedl, že pro Bastro začal učit v roce 1978 a po vyučení na Bastru zůstal až do roku 1999. Působil u důlního střediska v zařazení důlní zámečnick, který vykonává důlní práce v celém ostravsko - karvinském revíru. Jako zaměstnanec důlního střediska vykonával denně práce v dole. Směny se evidovaly jeho nadřízenými, zhruba od poloviny 90. let byla evidence zajišťovaná elektronicky.

8. Krajský soud doplnil dokazování pracovní smlouvou ze dne 19. 12. 1985, ze které zjistil, že byla uzavřena mezi OKR – Báňské strojírny, k. p. Ostrava jako zaměstnavatelem a žalobcem jako zaměstnancem a žalobce měl podle této smlouvy pracovat pro zaměstnavatele od 19. 12. 1985 jako důlní zámečnick po dobu 15 let. Ze druhé provedené smlouvy o poskytnutí stabilizačního příspěvku na složení členského podílu v družstvu krajský soud žádná právně významná zjištění neučinil.
9. Krajský soud dále zopakoval dokazování výpověďmi svědků, kteří byli vyslechnuti již před správním orgánem. Z jejich výpovědí krajský soud nad rámec jejich výpovědí ve správním řízení zjistil, že žalobce pracoval prakticky pořád pod zemí, jeho práci na povrchu svědci prakticky vyloučili (viz svědek O.: *„nepředpokládám, že by některé směny byly vykonávány na povrchu, protože si to technicky neumím představit“* nebo Ž.: *„Žalobce po celou tuto dobu fáral, tedy pracoval pod zemí v hlubinných dolech. Nevzpomínám si na žádnou směnu, kterou by žalobce pracoval na povrchu“*). Dále z jejich výpovědí krajský soud zjistil, že pracovní směna byla obvykle 8 hodinová, ale obvykle 3x až 5x do roku se stávalo, že byly prováděny generální opravy, kdy byly směny delší (i 12 hodinové), které byly evidovány jako přesčasové. Stávalo se tak nejčastěji v průběhu delších svátků (Vánoce, Velikonoce, červencové svátky).
10. Předmětem přezkoumávaného správního řízení bylo posouzení žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu. Nebylo sporné, že žalobce v době vydání napadeného rozhodnutí nedosáhl tzv. důchodového věku podle § 32 zákona o důchodovém pojištění (důchodový věk žalobce činí podle § 32 odst. 2 tohoto zákona 64 let a 8 měsíců), ani mu nevznikl nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, protože mu do důchodového věku zbývalo více než 5 let. Žalobce se domáhal přiznání starobního důchodu při sníženém důchodovém věku s odkazem na předchozí hornickou činnost.
11. Snížení věku pro nárok na starobní důchod v souvislosti s předchozí hornickou činností bylo naposledy upraveno novelou zákona o důchodovém pojištění provedenou

zákonem číslo 213/2016 Sb., kterou byly s účinností od 1. 10. 2016 vloženy do zákona o důchodovém pojištění § 37b a § 37c.

12. Konkrétně se ustanovení vloženého oddílu vztahují podle § 37b odst. 1 na pojištěnce, kteří a) před 1. říjnem 2016 začali vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (dále jen „zaměstnání v hlubinném hornictví“) a b) v zaměstnání v hlubinném hornictví odpracovali celkem aspoň
 1. 3300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 2200 směn, nebo
 2. 3081 směn, pokud zaměstnání v hlubinném hornictví skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 1981 směn, pokud toto zaměstnání skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice.
13. Podle § 37b odst. 2 téhož zákona se směnou v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu po 31. prosinci 1992 rozumí taková směna, v níž pojištěnec vykonával zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část pod zemí. Počet směn v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hlubinném hornictví, které bylo podle právních předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru.
14. Podle § 37b odst. 3 téhož zákona se ustanovení tohoto dílu nevztahují na pojištěnce, jimž byl při přiznání starobního důchodu důchodový věk stanoven podle prováděcího právního předpisu vydaného podle § 107 odst. 2 (tímto prováděcím předpisem bylo nařízení vlády číslo 363/2009 Sb.).
15. Podle článku II. přechodných ustanovení zákona číslo 213/2016 Sb., byly-li podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 37c odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, splněny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, stanoví se důchodový věk podle § 37c odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a výše procentní výměry starobního důchodu se stanoví podle § 37c odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
16. Zákonem číslo 213/2016 Sb. byl novelizován také zákon číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, kdy do § 37 byl vložen nový odstavec ve znění: *Zaměstnavatel, který zaměstnává zaměstnance, kteří pracují v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (dále jen „zaměstnání v hlubinném hornictví“), dále vede pro účely stanovení důchodového věku podle § 37c odst. 1 zákona o důchodovém pojištění o těchto zaměstnancích a) jejich seznam, b) evidenci o směnách, v nichž bylo zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část směny vykonáváno pod zemí v hlubinných dolech, c) název povolání, které vykonává zaměstnanec v zaměstnání v hlubinném hornictví, a popisy pracovních činností, které vykonává zaměstnanec v těchto povoláních; při zpracování těchto popisů a označení názvu povolání se používají pracovní činnosti a názvy povolání obsažené v Národní soustavě povolání, přičemž se zároveň uvede, že pracoviště tohoto zaměstnance má charakter stálého pracoviště pod zemí v hlubinných dolech, d) záznam o dni*

dosažení nejvyšší přípustné expozice; zaměstnavatel vystavuje potvrzení o údajích podle písmen b) a d) na předepsaných tiskopisech. Zaměstnavatel je povinen vystavit toto potvrzení občanu na jeho žádost, a to do 30 kalendářních dnů od obdržení této žádosti; zaměstnavatel je dále povinen vystavit občanu toto potvrzení a stejnopis potvrzení předložit České správě sociálního zabezpečení, a to do 30 kalendářních dnů po skončení zaměstnání v hlubinném hornictví. Podle přechodného ustanovení byl zaměstnavatel uvedený v § 37 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, povinen v potvrzení vydávaném podle tohoto ustanovení po skončení zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech uvést též údaje za dobu přede dnem nabytí jeho účinnosti.

17. Krajský soud předně uvádí, že s ohledem na skutečnost, že žalobce podal žádost o starobní důchod až po 1. 10. 2016 (účinnost novely číslo 213/2016 Sb.), posuzují se podmínky pro přiznání starobního důchodu podle § 37b zákona o důchodovém pojištění, které jsou ostatně co do potřebného počtu směn odpracovaných v hlubinném hornictví shodné jako v nařízení vlády číslo 363/2009 Sb. V případě žalobce není pochyb o tom, že žalobce splňoval podmínku stanovenou v § 37b odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Sporné je, zda splňoval některou z podmínek uvedených pod písm. b), ze kterých u žalobce přichází v úvahu pouze podmínka odpracování alespoň 3 300 směn v hlubinném hornictví (odpracování 2 200 směn v uranových dolech nebo ukončení zaměstnání v hornictví z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice žalobce v žalobě netvrdil). K uvedenému považuje krajský soud za potřebné dodat, že žalobce v žalobě uvedl, že před rokem 1989 pracoval i v podzemí Rudných dolů Jeseník a Zlaté Hory. U ústního jednání dne 1. 2. 2021 pak uvedl, že tyto rudné doly, konkrétně pracoviště ve Zlatých Horách, bylo přearaženo do kategorie uranových dolů. Krajský soud však z uvedených poznámek žalobce nedovodil, že by se žalobce dovolával sníženého počtu relevantních směn (2 200) s ohledem na práci v hornictví v uranových dolech, navíc námitka o uranových dolech uplatněná poprvé až u ústního jednání dne 1. 2. 2021 by již byla v tomto směru nepřipustnou novotou, uplatněnou po lhůtě pro podání žaloby (viz § 71 odst. 2 a § 72 odst. 1 s. ř. s.). Nad rámec nutného krajský soud dodává, že obsah spisu ani nenasvědčuje tomu, že by žalobce odpracoval v Rudných dolech Jeseník potřebných 2 200 směn (sám tvrdil, že zde pracoval 4 roky, během kterých by požadované množství směn z povahy věci nebyl schopen odpracovat), navíc nic nenasvědčuje tomu, že by Rudné doly Jeseník byly v osmdesátých a devadesátých letech minulého století (což je rozhodná doba pro určení důchodových nároků žalobce) uranovými doly ve smyslu § 37b zákona o důchodovém pojištění (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. července 2019, č. j. 19 Ad 24/2018 – 85 nebo Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2020, č. j. 9 Ads 238/2020 – 36, ve kterých se soudy zabývaly definicí uranových dolů pro účely zákona o důchodovém pojištění, a to konkrétně ve vztahu k RD Jeseník).

18. Krajský soud tak nadále vycházel z předpokladu, že pro vznik nároku na předčasný starobní důchod podle § 37b a § 37c zákona o důchodovém pojištění musel žalobce splňovat podmínku odpracování aspoň 3 300 směn v zaměstnání v hlubinném hornictví. Žalovaná započítala žalobci za dobu do 31. 12. 1992 celkem 1 994 takových směn, a to podle nastaveného algoritmu, tj. po vynásobení počtu kalendářních dnů zaměstnání v hornictví koeficientem 0,6. Potud žalobce proti závěrům žalované žádné námitky neměl. Pokud jde o zbývajících 1 306 směn za dobu po 31. 12. 1992, jejich odpracování v hlubinném

hornictví se dokládá potvrzením vydaným zaměstnavatelem podle § 37 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (před 1. 10. 2016 bylo takové potvrzení upraveno v § 4 vládního nařízení číslo 363/2009 Sb.). Není sporné, že uvedené potvrzení o počtu odpracovaných směn v hlubinném hornictví nemá žalobce k dispozici. Jak však konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 3 Ads 123/2012 - 32 (dostupném veřejnosti na www.nssoud.cz), potvrzení počtu směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví je nepochybně prvotním důkazním prostředkem, nelze jej však považovat za důkazní prostředek výlučný, neboť podle § 50 odst. 4 správního řádu je určitý podklad pro správní orgán závazný jedině tehdy, pokud tak stanoví zákon; jinak hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Závaznost potvrzení vydaného podle § 4 nařízení vlády číslo 363/2009 Sb. není stanovena žádným zákonem, nevyplývá ani z tohoto ustanovení. Tato listina je tak sice primárním, ale nikoliv jediným možným dokladem prokazujícím výkon určitého druhu zaměstnání v hornictví. Dále lze tuto rozhodnou skutečnost prokazovat standardními důkazními prostředky podle správního řádu, např. čestným prohlášením či výsledkem zaměstnanců, kteří v posuzovaném časovém období prokazatelně pracovali v téže či obdobné profesi a na témže pracovišti jako žadatel, osobně jej znali a mohou tak potvrdit, že vykonával zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Podle přesvědčení krajského soudu lze uvedené závěry vztáhnout také na potvrzení podle § 37 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

19. Žalovaná proto postupovala správně, pokud přes absenci příslušného potvrzení pokračovala v dokazování za účelem zjištění rozhodného počtu směn. Již v prvostupňovém rozhodnutí bylo žalobci zohledněno za rok 1993 dalších 200 směn na základě rekonstrukce potvrzení provedeného OSSZ Ostrava (na rozdíl od napadeného rozhodnutí, ve kterém směny za rok 1993 zohledněny nebyly). Vedle směn za rok 1993, které tak zůstaly sporné, se pak spor koncentroval především na počet žalobcem odpracovaných směn v hlubinném hornictví od 1. 1. 1994 do 30. 6. 1999. Žalovaná ani v jednom z vydaných rozhodnutí žalobci nezohlednila za uvedené období žádnou směnu s odůvodněním, že se nepodařilo získat žádný doklad, ze kterého by mohl být určen přesný počet směn získaných v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Potřebné skutečnosti nebyly podle žalované prokázány ani výsledky svědků, kteří podle odůvodnění napadeného rozhodnutí neprokázali nad důvodnou pochybnost, že žalobce odpracoval v období od 1. 1. 1993 do 30. 6. 1999 alespoň 1 306 takových směn. Skutkové závěry žalované uvedené v napadeném rozhodnutí nepovažoval krajský soud za přesvědčivé, proto přistoupil k zopakování důkazů a po vyhodnocení zopakovaných důkazů jednotlivě, jakož i v souhrnu s důkazy provedenými ve správní řízení (§ 77 odst. 2 s. ř. s.), dospěl k odlišnému skutkovému závěru, a to, že veškeré směny v letech 1993 až 1999 odpracoval žalobce v zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část pod zemí. Podle názoru krajského soudu byl přístup žalované při hodnocení důkazů přepjatě formalistický. Sotva bylo možno předpokládat, že při objektivní absenci listinných podkladů, kterou žalobce nezpůsobil, budou svědci schopni po více než 20 letech potvrdit přesný počet odpracovaných směn žalobce. Za situace, kdy ze mzdových listů za roky 1993 až 1999 lze zjistit alespoň počet odpracovaných hodin, považuje krajský soud za podstatné, že všichni slyšení svědci potvrdili, že si nejsou vědomi žádné činnosti žalobce vykonávané na povrchu. Tomu odpovídají také mzdové listy za

roky 1992 a 1993 (ve kterých se na rozdíl od mzdových listů za roky 1994 až 1999 rozlišovalo, zda hodiny odpracované žalobcem byly v dole nebo na povrchu), ve kterých jsou až na jedinou výjimku (květen 1992) veškeré odpracované hodiny žalobce uvedeny v kolonce „Důl/z toho 1AA“ (zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v ostatních hlubinných dolech). Krajský soud nemá důvod pochybovat, že tomu tak bylo také v následujících letech a podle přesvědčení krajského soudu lze na základě výsledků hodnocení provedených důkazů dospět bez důvodných pochybností k závěru, že veškeré směny v letech 1993 až 1999 odpracoval žalobce v hlubinném hornictví a po jejich převážnou část pod zemí a z tohoto skutkového závěru také nadále vycházel.

20. Pokud jde o rok 1993, neshledal krajský soud důvod odchytil se od rekonstrukce potvrzení provedeného OSSZ Ostrava, proti kterému žalobce nic konkrétního nenamítal a vzal tedy za prokázáno, že žalobce za rok 1993 odpracoval preferovaným způsobem 200 směn, celkem dosud 2 194. Pro období od 1. 1. 1994 do 30. 6. 1999 tak žalobci zbývalo prokázat 1 106 směn. Při zjištění počtu odpracovaných směn za uvedené období vyšel krajský soud z jednotlivých mzdových listů, které jsou součástí správního spisu a ze kterých se podává mimo jiné počet odpracovaných hodin, dále počet odpracovaných hodin přesčas, překážek v práci, nemoci a dovolené. Při „přepočtu“ odpracovaných hodin na směny vycházel krajský soud na základě svědeckých výpovědí z 8 hodinových směn (k přesčasům se soud vyjádří níže), jejichž počet vždy porovnával s počtem pracovních dnů v daném měsíci a vykázaného počtu absencí. Po uvedeném přepočtu učinil krajský soud skutkový závěr o tom, že žalobce v době od 1. 1. 1994 do 30. 6. 1999 odpracoval v hlubinném hornictví (s výkonem práce po převážnou část směny pod zemí) celkem 1 078 směn, a to konkrétně za

- leden 1994: (168 odpracovaných hodin) = **21 směn**
- únor 1994: (160 odpracovaných hodin) = **20 směn**
- březen 1994: (128 odpracovaných hodin) = **16 směn**
- duben 1994: (120 odpracovaných hodin) = **15 směn**
- květen 1994: (152 odpracovaných hodin) = **19 směn**
- červen 1994: (128 odpracovaných hodin) = **16 směn**
- červenec 1994: (188 odpracovaných hodin) = **24 směn**
- srpen 1994: (120 odpracovaných hodin) = **15 směn**
- září 1994: (176 odpracovaných hodin) = **22 směn**
- říjen 1994: (112 odpracovaných hodin) = **14 směn**
- listopad 1994: (160 odpracovaných hodin) = **20 směn**
- prosinec 1994: (140 odpracovaných hodin) = **18 směn**
- leden 1995: (160 odpracovaných hodin) = **20 směn**
- únor 1995: (112 odpracovaných hodin) = **14 směn**
- březen 1995: (176 odpracovaných hodin) = **22 směn**
- duben 1995: (136 odpracovaných hodin) = **17 směn**

- květen 1995: (184 odpracovaných hodin) = 23 směn
- červen 1995: (180 odpracovaných hodin) = 23 směn
- červenec 1995: (175 odpracovaných hodin) = 22 směn
- srpen 1995: (160 odpracovaných hodin) = 20 směn
- září 1995: (188 odpracovaných hodin) = 24 směn
- říjen 1995: (176 odpracovaných hodin) = 22 směn
- listopad 1995: (160 odpracovaných hodin) = 20 směn
- prosinec 1995: (84 odpracovaných hodin) = 11 směn
- leden 1996: (152 odpracovaných hodin) = 19 směn
- únor 1996: (120 odpracovaných hodin) = 15 směn
- březen 1996: (56 odpracovaných hodin) = 7 směn
- duben 1996: 0 odpracovaných hodin = 0 směn
- květen 1996: (144 odpracovaných hodin) = 18 směn
- červen 1996: (136 odpracovaných hodin) = 17 směn
- červenec 1996: (144 odpracovaných hodin) = 18 směn
- srpen 1996: (116 odpracovaných hodin) = 15 směn
- září 1996: (120 odpracovaných hodin) = 15 směn
- říjen 1996: (160 odpracovaných hodin) = 20 směn
- listopad 1996: (160 odpracovaných hodin) = 20 směn
- prosinec 1996: (60 odpracovaných hodin) = 8 směn
- leden 1997: (128 odpracovaných hodin) = 16 směn
- únor 1997: (140 odpracovaných hodin) = 18 směn
- březen 1997: (72 odpracovaných hodin) = 9 směn
- duben 1997: (160 odpracovaných hodin) = 20 směn
- květen 1997: (128 odpracovaných hodin) = 16 směn
- červen 1997: (120 odpracovaných hodin) = 15 směn
- červenec 1997: (104 odpracovaných hodin) = 13 směn
- srpen 1997: (144 odpracovaných hodin) = 18 směn
- září 1997: (128 odpracovaných hodin) = 16 směn
- říjen 1997: (152 odpracovaných hodin) = 19 směn
- listopad 1997: (136 odpracovaných hodin) = 17 směn
- prosinec 1997: (112 odpracovaných hodin) = 14 směn
- leden 1998: (64 odpracovaných hodin) = 8 směn

- únor 1998: (152 *odpracovaných hodin*) = **19 směn**
- březen 1998: (160 *odpracovaných hodin*) = **20 směn**
- duben 1998: (104 *odpracovaných hodin*) = **13 směn**
- květen 1998: (128 *odpracovaných hodin*) = **16 směn**
- červen 1998: (136 *odpracovaných hodin*) = **17 směn**
- červenec 1998: (160 *odpracovaných hodin*) = **20 směn**
- srpen 1998: (152 *odpracovaných hodin*) = **19 směn**
- září 1998: (147 *odpracovaných hodin*) = **19 směn**
- říjen 1998: (106 *odpracovaných hodin*) = **14 směn**
- listopad 1998: (136 *odpracovaných hodin*) = **17 směn**
- prosinec 1998: (104 *odpracovaných hodin*) = **13 směn**
- leden 1999: (129 *odpracovaných hodin*) = **17 směn**
- únor 1999: 0 hodin = **0 směn**
- březen 1999: (72 *odpracovaných hodin*) = **9 směn**
- duben 1999: (112 *odpracovaných hodin*) = **14 směn**
- květen 1999: (99 *odpracovaných hodin*) = **13 směn**
- červen 1999: (72 *odpracovaných hodin*) = **9 směn**

21. Ke stanovení počtu směn v jednotlivých měsících považuje krajský soud za potřebné dodat, že ze mzdových listů nevyplývalo jednoznačně, zda v měsících, ve kterých byly u žalobce evidovány kromě odpracovaných hodin (na řádku 3) ještě přesčasové hodiny (řádek 2), jsou tyto přesčasové hodiny zahrnuty již v údajích o počtu odpracovaných hodin (tj. tvoří jejich podmnožinu) nebo zda mají být k těmto hodinám přičteny, jak se může zdát na první pohled. Krajský soud po porovnání údajů na obou řádcích spolu s ostatními údaji v mzdových listech za jednotlivé měsíce dospěl k závěru, že přesčasové hodiny jsou již zahrnuty v celkovém počtu odpracovaných hodin (řádek 3), proto údaje na obou řádcích (2 a 3) již nelze dále sčítat. Při tomto závěru vycházel krajský soud z následujících úvah. Pokud by byly přesčasové hodiny evidovány nad rámec odpracovaných hodin, tak by obzvlášť v některých měsících již celkový součet směn spolu s dny volna neodpovídal celkovému počtu kalendářních a pracovních dnů v daném měsíci. Tak např. v červenci 1994, ve kterém bylo 31 kalendářních a 19 pracovních dnů, má žalobce vykázáno 188 odpracovaných hodin (pokud by v tomto počtu nebyly zahrnuty přesčasové hodiny nad rámec řádné 8 hodinové směny, připadalo by na uvedený počet hodin až 23,5 řádných směn, zatímco pracovních dnů bylo pouze 19) a dále 76 hodin přesčas. Dále má žalobce v tomto měsíci evidováno 48 hodin dovolené a 8 hodin překážek v práci (celkem dalších 7 dnů). Je tak evidentní, že celkový počet odpracovaných hodin uvedený na řádku 3 (188) již musel obsahovat taky 76 přesčasových hodin. Ke shodnému závěru pak dospěl krajský soud při porovnání výše základní mzdy žalobce (řádek 10 mzdového listu), která po přepočtu na hodinovou mzdu odpovídá počtu odpracovaných hodin uvedených na řádku 3 bez dalšího připočtení přesčasových hodin (např. za rok 1994

činila hodinová mzda 32,80 Kč, za rok 1995 je to 38 Kč/hodinu nebo za rok 1996 činila hodinová mzda 44,10 Kč atd.). Pokud by se musely odpracované přesčasové hodiny na řádku 2 přičítat k celkovému počtu odpracovaných hodin na řádku 3, byla by základní mzda logicky o dosaženou mzdu za tyto přesčasové hodiny dále navýšena, což však neodpovídá údajům na mzdových listech. Za přesčasové hodiny je pak na řádku 14 zvlášť uveden toliko příplatek (bez dosažené mzdy), který podle tehdy platného § 5 odst. 1 zákona číslo 1/1992 Sb. zaměstnanci za dobu práce přesčas vedle dosažené mzdy příslušel.

22. Celkově tak vzal krajský soud za prokázáno, že žalobce odpracoval v zaměstnání v hlubinném hornictví ve smyslu § 37b odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění celkem 3 272 směn (1 994 + 200 + 1 078) a nedosáhl tak na potřebnou hranici 3 300 směn stanovenou v uvedeném zákonném ustanovení pro snížení důchodového věku coby podmínky pro vznik nároku na starobní důchod. Konečný závěr žalované, že žalobce nárok na starobní důchod dosud nemá, tak přes výhrady krajského soudu vůči některým jejím dílčím postupům obstojí, proto krajský soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.; žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože nebyl v řízení úspěšný (jeho žaloba byla zamítnuta) a procesně úspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 8. března 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce